

Praha, 26/7 2013

Bc.Pavel Latoň: Kyberterorismus – mediální hrozba
(posudek diplomové práce)

Podle abstraktu zde posuzované práce je hlavním předmětem autorova studijního zájmu *...fenomén teroristických útoků v kyberprostoru a mediální diskurz, v rámci kterého je konstruována realita kyberterorismu v médiích a její vliv na problém sekuritizace kyberterorismu.* (Abstrakt s.-2). Podle Závěru (na s.68) se pak autor domnívá, že *...kyberterorismus je latentní hrozbou (a) může se při zvýšení agresivity stát reálnou hrozbou 21.stol.* Autor dochází k nijak objektivnímu závěru, který však potvrzuje svým studiem, totiž že *...Nelze tedy považovat kyberprostor nadále za místo svobodné výměny informací, ale za prostor plný hrozeb, které jsou o to nebezpečnější právě proto, že jsou latentní a militantně invazivní.* (tamtéž, s.68)

Autor se snažil dostat svým záměrům tím, že rozdělil svou práci do osmi kapitol, z nichž kromě Úvodu (ss.1-2) a stručného Závěru (s.68) se týkají předmětu práce zejména kapitoly 4. - *Kyberterorismus* (ss.26-42), 5. - *Konstrukce reality a terorismus* (ss.43-48) a 6. - *Přístup a spolupráce mezinárodních organizací EU a NATO v oblasti boje proti kyberterorismu* (ss.51-62)

Nepodařeným, byť alespoň deskriptivním a informativním pokusem je kapitola 7. - *Analýza dvou největších evropských konfliktů*, vytvořená na základě dat o rusko-estonském a rusko-gruzínském kyber-konfliktu (ss.63-67) a také popisná kapitola 3. *Terorismus* (ss.12-25), která je jen jakýmsi historicko-popisným zarámováním hlavních kapitol celé práce.

Také celá práce je spíše popisná než analytická, prameny jsou převážně různé monografie a proto je kvalita jednotlivých kapitol rozdílná. Zejména tam, kde se autor vydává na pro něho nejistou půdu historických souvislostí nebo tam, kde se snaží zabývat např. pojmem terorismus, ukazuje se, že postrádá hlubších znalostí faktů, se kterými se mohl podrobněji seznámit, když už uvádí v seznamu použité literatury některé encyklopedické příručky nebo monografie (viz např. práci Jana Eichlera). Je to zřejmé zejména z krátké podkapitoly 3.2.1 *Teror ve středověku do roku 1789* (ss.15-16), ve které se kromě chybného označení doby do roku 1789 za středověk vrací sice až do starověkého Řecka, ale dále vidí terorismus jen jako průvodní jev válek. Zřejmě mu není známá ideologie *monarchomachů*, která se také dovolávala zavražďování jednovládců a byla přijata částí o politice přemýšlejících protestantů i katolíků v Evropě ale jako forma zavražďování byla dovedena k ospravedlňování královraždy a popravám jednovládců. Nezmiňuje se ale ani o jiných formách terorizování a teroru uvnitř i vně církvi a náboženských sdružení (s výjimkou staroperských assasinů).

Autorovi se podařilo shromáždit relativně rozsáhlý „Seznam použité literatury“, který rozdělil na *Publikace* (celkem 37 pol.), *Časopisy* (6 pol.), což jsou odborné stati publ. časopisecky, a *Elektronické zdroje* (68 pol.), opět různé stati nebo veřejně

přístupné dokumenty, na které odkazuje ve 145 poznámkách. Některé tituly se však opakují devětkrát, desetkrát (Luhmann, Denial of Service Attacs aj.) a v odd. *Publikace* jsou uvedeny encyklopedie, slovník cizích slov, monografie a různé české kompilace, citované jako práce původní (viz např. Sedláčková: *Islám v médiích* aj.).

Práce je doplněna deseti ilustrativními vyobrazeními, většinou převzatými ze správně a důvěryhodně citované literatury a jednou tabulkou, u které je uvedeno, že byla *upravena* (zřejmě autorem práce). Práce neobsahuje samostatné pojednání o povaze použité literatury, a proto je třeba vycházet jen z poznámkového aparátu, který však obsahuje většinou bibliografická data a jen výjimečně kritická hodnocení použité literatury.

Pro posuzování práce je důležitá kapitola 2. *Hypotéza práce, metodologie a cíl práce* (ss.3-11), které je pokusem o využití metodologie *kritické analýzy diskurzu*, který je kompilací na akademické úrovni, ve které se, kromě již výše uvedeného, autor dostává i k otázce, *...zda se také (a do jaké míry) mediální diskurz podílí na zavedení pojmu kybernetického terorismu do bezpečnostního diskurzu a tvorbě vlastních verzí reality*. Na takto položenou otázku odpovídá kladně, a to je také jedním u ověřených výsledků jeho studia.

Autor se musel zabývat problémem odborné terminologie, která má v tomto případě svou z angličtiny odvozenou etymologii. Stejně jako jiní autoři, kteří monotematicky vycházejí ze stejného jazyka, dnes povýšeného u nás na jazyk akademického prostředí, se autor této posuzované práce také pohybuje, podobně jako jiní jeho současníci, často za hranici schopnosti interpretačního překladu (viz *sekuritizace, militantní invazivnost* aj.). Typické k této věci je autorovo vysvětlení na s.16 pojmu či spíše indikativního výrazu *warfare* jako součásti jakési mezinárodně srozumitelné terminologie, což je jen módní záležitost, protože víme, že každý anglicko-český slovník (viz Osička-Poldauf) má pro toto slovo případný český ekvivalent *válčení*, s jistou licencí třeba *válečnictví* nebo *válečné dění*.

Práce obsahuje množství gramatických chyb, překlepů a stylistických neobratností, dnes sice obvyklých, ale přesto odporujících pravidlům českého pravopisu. Autor byl na ně opakovaně upozorňován, avšak ani dobře míněných rad nedbal. Např. hned v *Úvodu* se píše o *...přelomu dvacátého a jedena dvacátého století* (s.2) a tamtéž v poznámce je krkolomná slovní vazba *...bude-li některý stát padělat peníze*. Na s.63 jsou zmíněni *etničtí rusové* a naopak *Ruská Federace*. Na tyto chyby upozorňuji mj. i proto, že vzhledem k současné pokleslosti české mluvy a psaných textů může být setkání kolegy Latoně se spisovnou češtinou a dodržováním jejích pravidel při psaní diplomové práce jeho možná poslední životní příležitostí k jejímu poznání a použití.

Pře výše zmíněné výhrady doporučuji práci k obhajobě a hodnotím ji jako velmi dobrou.

dr.Zdeněk Z b o ř i l